

TYÖASIAINVALIOKUNNAN MIETINTÖ 12/1997 vp

Hallituksen esitys laiksi työturvallisuuslain 9 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 13 päivänä toukokuuta 1997 lähettänyt työasiainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen 57/1997 vp laiksi työturvallisuuslain 9 §:n muuttamisesta.

Lakialoite

Valiokunta on käsitellyt hallituksen esityksen yhteydessä lakialoitteen 85/1996 vp (Pehr Löf /r ym.) laiksi työturvallisuuslain muuttamisesta, joka on lähetetty valiokuntaan 18 päivänä helmikuuta 1997.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- neuvotteleva virkamies Leo Suomaa, sosiaali- ja terveysministeriö
- apulaistutkija Leila Hopsu, Työterveyslaitos

- piiripäällikkö Jaakko Itäkangas, Uudenmaan työsuojelupiiri
- lakimies Markku Kojo ja koulutus- ja työvoimapolitiittinen sihteeri Heikki Liede, Akava
- asiamies Hans Grahn, Palvelutyönantajat
- sosiaalipoliittinen sihteeri Kaija Kallinen ja apulaisosastopäällikkö Matti Kopperi, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK
- toiminnanjohtaja Pirkko Lahti, Suomen Mielen terveysseura
- lainopillinen asiamies Risto Tuominen, Suomen Yrittäjät
- asiamies Tapio Kuikko ja varatuomari Mikko Nyyssölä, Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitto TT
- lakimies Jorma Skippari, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK.

HALLITUKSEN ESITYS JA LAKIALOITE

Hallituksen esitys

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työturvallisuuslakia. Ehdotuksen mukaan työntekijän iän ohella työntekijän ikääntyminen tulisi ottaa huomioon työsuojelutoimista päätettäessä. Samoin ehdotetaan, että työnantajan laatiman työsuojelun toimintaohjelman tulisi kattaa myös työkykyä ylläpitävä toiminta työpaikan työterveyshuollon toimintasuunnitelmassa sovitulla tavalla.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1998 alusta.

Lakialoite

Lakialoitteessa ehdotetaan työturvallisuuslain täydentämistä säännöksillä psyykkisen työsuojelun tukihenkilöstä. Työnantajan, jolla on yli 10 työntekijää palveluksessaan, olisi valittava psyykkisen työsuojelun tukihenkilö. Työnantajan olisi sovittava työntekijöiden kanssa kirjallisesti toiminnan järjestämisestä. Työnantaja raportoisi vuosittain työsuojelupiirille, miten sopimus on toteutettu ja mihin toimenpiteisiin on ryhdytty.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen hyväksymistä seuraavin huomautuksin ja muutosehdotuksin.

Laki työturvallisuuslain 9 §:n muuttamisesta

Voimassa olevan työturvallisuuslain 9 §:n 3 momentissa säädetään työsuojelelun toimintaohjelmasta. Säännöksen mukaan jokaisella työnantajalla on oltava turvallisuuden ja terveellisuuden edistämiseksi tarpeellista toimintaa varten ohjelma, joka kattaa työpaikan työolojen kehittämistarpeet ja työympäristöön liittyvien tekijöiden vaikutukset.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan lisättäväksi 3 momenttiin säännös työkykyä ylläpitävästä toiminnasta. Työsuojelelun toimintaohjelmaan olisi sisällytettävä myös työkykyä ylläpitävä toiminta siten kuin siitä on työpaikan työterveyshuollon toimintasuunnitelmassa työpaikalla sovittu. Ehdotettu sanamuoto ei ole onnistunut, koska työterveyshuollon toimintasuunnitelmasta ei sovitä työpaikalla. Valiokunta ehdottaa momentin sanamuodon korjaamista.

Lakialoite

Valiokunta ei pidä tarkoituksenmukaisena lisätä työsuojelelusta vastaavien henkilöiden määrää lakialoitteen mukaisesti ja ehdottaa, että lakialoite hylätään.

Työpaikoilla toimivat työsuojeleluvaltuutetut ja -pääalliköt voivat kuultujen asiantuntijoiden mukaan huolehtia myös henkisestä työsuojelelusta. Lisäksi mielenterveystyötä tekevilla järjestöillä on vapaaehtoistyöntekijöitä, joista useat toimivat työpaikoilla. Henkinen työsuojelelu on tär-

keä osa työsuojelelua ja työterveydenhuoltoa. Fyysiseen terveyteen vaikuttavien seikkojen ohella myös psyykkisen terveyden tarpeet voidaan ottaa huomioon työsuojelelun ja työterveyshuollon toimintasuunnitelmissa. Käsiteltävänä olevassa hallituksen esityksessä ehdotetaan lisättäväksi työturvallisuuslakiin säännös työkykyä ylläpitävästä toiminnasta. Valiokunnan käsityksen mukaan henkinen työsuojelelu kuuluu selkeästi tämän toiminnan piiriin.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella työasiainvaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että lakialoite 85/1996 vp hylätään ja

että lakiehdotus hyväksytään muutoin hallituksen esityksen mukaisena paitsi 9 § muutettuna seuraavasti:

9 §

(1 mom. kuten HE)

— — — — —
Työnantajalla on oltava turvallisuuden ja terveellisuuden edistämiseksi ja työntekijöiden työkyvyn ylläpitämiseksi tarpeellista toimintaa varten ohjelma, joka kattaa työpaikan työolojen kehittämistarpeet ja työympäristöön liittyvien tekijöiden vaikutukset. (poist.) Toimintaohjelmasta johdettavat tavoitteet turvallisuuden ja terveellisuuden edistämiseksi sekä työkyvyn ylläpitämiseksi on otettava huomioon työpaikan kehittämistoiminnassa ja suunnittelussa ja niitä on käsiteltävä työntekijöiden tai heidän edustajien kanssa.
— — — — —

Helsingissä 4 päivänä marraskuuta 1997

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Reijo Lindroos /sd
vpj. Armas Komi /kesk
jäs. Tuula Haatainen /sd
Anne Huotari /vas
Kari Kantalainen /kok
Kyösti Karjula /kesk
Hannu Kemppainen /kesk
Anne Knaapi /kok
Kalevi Lamminen /kok

Pirkko Peltomo /sd
Heikki Rinne /sd
Outi Siimes /kok
Raimo Tiilikainen /r
Maija-Liisa Veteläinen /kesk
Marja-Leena Viljamaa /sd
Pertti Virtanen /evir
Jorma Vokkolainen /vas.

